

Mirko Polgdr

JEDNA BOLNICA - VIŠESTRUKO NADAHNUĆE

Edinburška kraljevska bolnica (Royal Infirmary of Edinburgh) jedna je bolnica, ali ima mnogo bolničkih zgrada, a još više odjela. Ima jednog vlasnika, a ime mu je Ujedinjeno Kraljevstvo (United Kingdom). No zato ima mnogo korisnika. Ponajprije, to su bolesnici koji u toj bolnici moraju boraviti kraće ili duže vrijeme, zatim stručno bolničko osoblje koje se brine za njihovo tjelesno zdravlje, a to su i vjerski službenici koji i bolesnicima i bolničkom osoblju pomažu da se u punoj slobodi i osobnoj odgovornosti služe svojim ljudskim pravima da žive, trpe, liječe se i umiru prema vlastitu vjerskom uvjerenju. Kraljevska bolnica Edinburgha, kako reko, jedna je bolnica, ali ima višestruko nadahnuće: za bolesnike, za bolničko osoblje, za svakog čovjeka koji ima pred očima perspektivu vječnog života. Iako sam o toj temi već napisao jedan izvještaj (vidi *Obnovljeni život*, Zagreb 1986, br. 2, str. 163-166), ipak smatram da taj eminentno humani stav jedne posve civilne, državne ustanove, zaslužuje ne samo divljenje nego i nasljedovanje — u granicama domaćih mogućnosti. Različiti događaji u ljudskom životu nisu samo promjenljive faze na razmjerno kratku trkalištu ljudske smrtnosti. Naša zemlja nije samo naša kolijevka i naš grob, ona je, prije svega i nadalje, od Boga predviđeno, a za nas vrlo vrijedno, uzletišta za nebo i sretni vječni život. Vrlo je kratkovidna, plitka, a za naše ljudsko dostojanstvo ponižavajuća izreka nekih poganskih Rimljana: „Ede, bibe, epula: eras morieris” — „Jedi, pij, uživaj: sutra ćeš umrijeti.”

Odmah nakon završetka školske godine u kojoj sam predavao engleski jezik srednjoškolcima Interdijecezanskog sjemeništa u Zagrebu uputio sam se na jednomjesečni dušobrižnički rad u Edinburšku kraljevsku bolnicu. U četvrtak 3. srpnja 1986. sretno sam stigao u taj čarobni škotski grad što gaje već god. 1929. s toliko znalačkog oduševljenja opisao H. V. Morton u svojoj knjizi *In Search of*

Scotland. Župnik crkve Presv. Srca Isusova dočeka me je na aerodromu i odvezao do isusovačke redovničke kuće u kojoj sam ugledao razdragano lice bolničkog kapelana, Španjolca, oca De Senespleda, koji je sada bio siguran da će moći posjetiti svoju staricu majku u Španjolskoj jer je u bolnici osiguran dušobrižnički rad katoličkog kapelana. U petak 4. srpnja otac De Senespleda vodi jednog studenta teologije i mene u posjet golemoj bolnici i njezinim odjelima. Već idućeg jutra, u subotu 5. srpnja, preuzimam službeni bolnički „bleeper“, to jest malu piskalicu koja prilikom poziva iz bolnice odmah pokazuje i telefonski broj odjela na koji je kapelan hitno pozvan. Sada sam ja službeni katolički bolnički kapelan, uz anglikanskog i prezbiterijanskog kapelana. Pozdravljam se sa srdačnim vratarom Johnom koji se razdragano smije. Molim ga da mi i ove godine, kao i lani, pokazuje gdje su različiti bolnički odjeli. Malo bockajući u šali navodim njegove upute uz vlastito pretjerivanje: „Pođite ravno, onda skrenite nadesno, kod prvog lifta dignite se do trećeg kata, onda krenite lijevo, pa desno, onda ravno, onda lijevo, onda opet ravno, pa dolje na prvi kat, treća vrata nadesno i — 'You can't miss it' " (= Ne možete promašiti). Obojica se smijemo i čvrsto rukujemo. Drago nam je što smo se opet našli u toj bolnici u kojoj ima tako mnogo patnje, ali i tako mnogo dobre volje da se patnja ukloni ili bar podnese, a svakako da se produhovi.

U nedjelju 6. srpnja prisustvujem sv. misi u bolničkoj kapelici. Velikodušni dobrovoljci dovezli su dvadesetak nepokretnih bolesnika na invalidskim kolicima. Dosadašnji kapelan, iskusni o. De Senespleda, obraća se kratko bolesnicima, zahvaljuje se pomagačima i predstavlja me svima.

Od ponedjeljka 7. srpnja, obilazim bolnicom sam. Što kažem — „sam“? Bog je sa mnom. Po Božjoj dobroti dajem oproštenje grijeha u sakramentu pokore, pružam utjehu i svrhunaravno zdravlje bolesnicima, dajem Božanskog Spasitelja u sv. Pričesti, pokušavam prenijeti Isusovu poruku o smislu trpljenja i o tajni svrhunaravne ljubavi. Uvečer se vraćam u redovničku zajednicu na večeru, na prijateljski razgovor i na „mirni“ počinak. U noći, u 11,10 sati, piskalica me hitno zove na odjel za nesretne slučajeve. Nakon 10 minuta već sam u operacijskoj dvorani. Okružen bolničkim osobljem i uz prisutnost neke žene u civilnom odijelu, na operacijskom stolu u nesvijesti leži 35-godišnji, čvrsto građeni muškarac razbijene glave. Na upozorenje jednog od članova liječničke ekipe kratko izražavam sućut onoj ženi u civilu, jer ona je supruga unesrećenog čovjeka. Zatim unesrećenom dajem odrješenje, bolesničko pomazanje, papinski blagoslov. Jedna od bolničarki odvodi me u pokrajnju sobu u kojoj tjeskobno čekaju novosti unesrećenikova dva brata i žena jednoga od te dvojice braće. Moja je zadaća da ih utješim. Što da im rekнем kada mi je bolničarka usput priopćila da za unesrećenoga nema nade. Pao je s visoke građevinske skele i razbio glavu. Izražavam im svoju sućut i pozivam ih da zajednički molimo krunicu. Oni već slute da nema nade u fizičko ozdravljenje. Stoga jedan od dvojice braće odlazi sa svojom ženom da telefonski hitno zovnu majku da vidi sina na umoru. S drugim bratom molim krunicu. Upravo je završavamo kad se, u pratnji one bolničarke, vraća prvi brat sa svojom suprugom. Obavijestili su majku i posjetili unesrećenoga koji je upravo sada preminuo. Rastajemo se u boli, ali i u pouzdanju da će Isusova Majka, koja je gledala kako njezin Sin umire na križu, izmoriti duhovnu snagu i utjehu majci da jednom vidi svojega sina u sretnome vječnom životu.

Kroz idući tjedan svakoga dana slušam dvadesetak ispovijedi, podjeljujem

četrdesetak sv. pričeti, a bar jednom bolesniku dajem sakrament bolesničkog pomazanja. Uglavnom su to ljudi stariji od 70 godina, ali je među njima i jedna dobroćudna starica od 98 godina. Neki od bolesnika preminuli su još za mojega boravka u Edinburghu. No 98-godišnja Katarina ne samo da je, uz čestitke bolničkog osoblja, ušla u 99. godinu nego je i dalje svakoga dana primala sv. pričest i molila se za one koje sam joj preporučivao u molitve. Dogodio se samo jedan nagli smrtni slučaj: 46-godišnji muškarac umro je od srčane kapi na putu u bolnicu.

Moju pažnju i ljubav zaokuplja ne samo patnja bolesnika nego i teški, odgovorni rad bolničkog osoblja. Uz dozvolu bolničke uprave prisustvujem teškoj operaciji 82-godišnjeg bolesnika. Operacija traje tri i pol sata. Radi se o nadomještanju dijela arterije neposredno ispod prsnog koša, koja vodi od srca u donje dijelove tijela. Na čelu je deseteročlane medicinske ekipe 50-godišnji kirurg, specijalist, i on mi je protumačio najvažnije faze operacije dok su njegovi suradnici obavljali anestezijske pripreme za operaciju. Kada je njegov kolega, 35-godišnji specijalist, uz asistenciju trojice liječnika, jednog studenta medicine i triju medicinskih sestara počeo otvarati bolesnikovu utrobu, stajao sam na jednoj promatračkoj klupčici izvan spasilačke ekipe, a ipak čvrsto povezan s njima, bodreći u molitvi njihove napore. Gledajući kako mlađi i stariji specijalist, uz asistenciju čitave medicinske ekipe, nakon otvaranja „prozora“ ispod pacijentovih rebara premještaju njegovu utrobu i usađuju umjetnu arteriju šijući je — uz polaganu, skrupuloznu pažnju — na gornjem i donjem kraju — bio sam u isti mah i umoran i oduševljen. Umoran zato što sam shvatio da vraćanje tjelesnog zdravlja zahtijeva mnogo stručna znanja, vještine i strpljivosti pomagača, a oduševljen zbog činjenice da vrhunaravni život i zdravlje duše gotovo isključivo ovise o dobroj volji „pacijenta“, čovjeka— grešnika. Božja je dobrota uvijek prisutna, uvijek je na dohvat. Svećenikova pomoć nije u njegovu znanju i vještini, nego u savjesnom prenošenju Božje milosti. Svećenik je samo mali bolnički pomoćnik u službi Isusa, našega Božanskog Spasitelja, i njegove Majke Marije.

Moj prijatelj iz Derbvja opet mi je poslao paketić „čudotvornih medaljica“ Majke Božje — kao i lanjske godine. Karmelska Gospa, tako brižna da po svojem škapularu privlači duše k Bogu, pozvala me je na svoj spomendan, 16. srpnja, smrtnoj postelji troje bolesnika: 75-godišnje Sare, 83-godišnjeg Andrije i 62-godišnje Ane. Slijedeća subota (19. VII.) i nedjelja (20. VII.) donose nove životne drame. Prije ponoći između subote (19.) i nedjelje (20.) hitim 66-godišnjem bolesniku koji se bori sa smrću nakon srčanog udara. Zatim se vraćam na počinak. U nedjelju 20. srpnja, prisustvujem župnikovoj sv. misi, pomažem u dijeljenju sv. pričesti na idućoj sv. misi, a onda pakujem misno ruho i sve što je potrebno da služim sv. misu u bolničkoj kapelici. Iznenada se oglasi piskalica („bleeper“). Zovu me na kardiološki odjel da prevedem što na njemačkom jeziku govori jedan bolesnik. Žurim se u dobro mi poznatu sredinu. Poznajem i bolesnika, turista iz Austrije. Susreo sam ga ranije u bolnici i ponudio mu svoju svećeničku službu. Sada mu pomažem da se sporazumi s kardiologom, a onda odlazim u bolničku kapelicu da pripremim sve za sv. misu koja ima početi u 13,30 sati. Piskalica se ponovno oglasi. Zovu me u kardiološku operacijsku salu. Bogu hvala, prostorija je sasvim blizu i za trenutak već sam uz 56-godišnjeg, onesviještenog Edvarda, koji leži na operacijskom stolu. Susreo sam ga u subotu i ponudio mu svete sakramente. Rekao mi je da će se ispovijediti i pričestiti u ponedjeljak. Srčani ga je napad prete-

kao u nedjelju. Uz snažno razvijenog, dobro uhranjenog čovjeka stoji neka žena, pretpostavljam njegova supruga. S nekoliko riječi izražavam joj svoju sućut, a onda dajem bolesniku sve ono što mu u tom trenutku mogu dati: sakrament pokore, bolesničkog pomazanja, papinski blagoslov. Gospođa koja suznih očiju stoji uz bolesnika šapće mi: „Mogu li razgovarati s Vama?“ „Izvolite.“ Izlazimo iz operacijske sobe. Stojeći kod vrata, gospođa šapće: „Mogu li se sada ponovno vjenčati sa svojim mužem od kojeg sam se rastavila?“ Pitam: „Je li Vam umro drugi muž?“ Ona odgovara: „Nije. Nisam se uopće vjenčala s drugim mužem. Samo sam ostavila svojega muža i rastavila se od njega.“ Pitam: „Je li Vaš muž sklopio ženidbu s nekom drugom osobom?“ „Nije“, odgovara ona. Dajem svoj sud: „Pred Bogom Vi ste još uvijek zakonita supruga svojega muža. Vi možete, i dobro je da u ovom času obnovite svoju bračnu vjernost, iako on, Vaš suprug, nije u mogućnosti sam izraziti svoju bračnu vjernost. Uostalom, on se nije rastavio od Vas. Ostao je Vama vjeran. Uđimo unutra.“ — Nesretna žena polaže svoju drhtavu ruku na ruku svojega umirućeg muža i govori sasvim tiho: „Edwarde, obnavljam sada svoju bračnu vjernost i molim za oprostjenje.“ U dubokoj nesvijesti muž Edward nije ništa čuo, ništa nije odgovorio, ali je žena došla do svijesti da je pošla pogrešnim putem, a Bog joj je govorio u savjesti. Ponovno smo izašli napolje. Žena je bila duboko potresena. Suze su joj tekle niz obraze. Moja je dužnost bila da požurim bolesnicima koji su u kapelici čekali na sv. misu. Modernoj Magdaleni svjetovao sam da pođe na sv. ispovijed svojem župniku ili da navrati u bolnicu kada joj bude odgovaralo:

U ponedjeljak 21. srpnja, upravo prilikom prikazanja za vrijeme sv. mise što ju je služio župnik opet se oglasi moja piskalica. Preko telefona koji je pred sakristijom javljaju mi da hitno dođem na kardiološki odjel. Za trenutak kolebam se da li da pođem tek nakon pretvorbe, ali me glas savjesti nuka da bez odgađanja pođem onamo kamo me zove dužnost. Hitam. Upravo zvonim pred kardiološkim odjelom za teške bolesnike kadli se preda mnom pojavi mladić od kojih 20 godina. Iza njega zapažam onu gospođu čiji muž, Edward, lebdi između života i smrti. Ovaj mladić njihov je sin. Pozdravljam se s majkom i s mladićem. Gospođa mi kaže da me je ona zvala. Udaljujući se od sina govori mi tiho. Želi biti sigurna da je njezin brak s Edwardom uspostavljen. Odgovaram joj da njezin valjani crkveni brak nije poništen civilnom rastavom braka. Svjetujem joj da se ispovijedi, pričesti i da svojem sinu i kćerki dadne dobar primjer kršćanskog života. Gospođa prihvaća moje savjete, ali me moli da preda mnom, kao pred katoličkim svećenikom, ponovno obnovi vjernost svojem zakonitom suprugu. Ulazimo u kardiološki odjel gdje u dubokoj nesvijesti leži njezin muž. Stavljam svećeničku stolu na svoja ramena. Gospođa stavlja svoju ruku na ruku svojega, pred Bogom zakonitog supruga i govori obnovu svoje bračne vjernosti: „Edwarde, pred Bogom i pred svećenikom Katoličke crkve ponovno obnavljam svoju bračnu vjernost i molim te za oprostjenje što sam te ostavila.“ Dajem im blagoslov. Izlazimo iz bolesničke sobe za posebnu njegu. Ukratko joj ponavljam ono što sam joj već jučer rekao: Ako želi Božje oprostjenje i mir duše, neka se ispovijedi i pričesti. Ona odmah prihvaća prijedlog. Odlazimo u župnu crkvu Presv. Srca Isusova kojom upravljaju moja redovnička subraća, isusovci. Gospođa obavlja svoju ispovijed, prima sv. pričest. Nakon toga dajem joj, uz usmeno i tiskano tumačenje, „čudotvornu medaljicu“ Majke Božje. Ona se vraća svojem suprugu i sinu u bolnicu, a ja ostajem u redovničkoj zajednici.

Srijeda, 23. rpnja, dan vjenčanja engleskog princa Andrewa i Miss Sarah Fer-

gusson. Ulazim u kardiološki odjel da posjetim bolesnike. Tu me zaustavi Edwardov sin. Moli me da opet posjetim njegova oca koji je u kritičnom stanju. Eto me uz Edwarda. Tu je i njegova supruga. Drži svojeg Edwarda za ruku dok on u dubokoj nesvijesti teško diše. Nema više nade u ozdravljenje. Gospođa želi još jednom, treći put otkako se susrela s katoličkim svećenikom, obnoviti svoju vjernost suprugu kojeg je napustila. Čini to dirljivim riječima držeći umirućeg supruga za ruku. Dajem im blagoslov. Zatim izlazim da se pozdravim s njihovim sinom koji mi obećava da će živjeti po vjeri. Hitam k drugim bolesnicima, a onda odlazim u redovničku zajednicu. Nije prošlo ni četvrt sata otkako sam stigao među svoju redovničku subraću, a župniku javiše daje Edward upravo preminuo. Odlazim u bolnicu da izrazim sućut Edwardovoj supruzi, sinu i kćerki. Nisam ih više našao ondje. Župnik mi reče da se Edwardova župa nalazi oko pet milja izvan Edinburgha. — Jedno je, dakle, poglavlje mojega dušobrižničkog rada završeno. U vječnosti vidjet će se rezultat.

Budući da su mi ovo drugi godišnji praznici za vrijeme kojih kao svećenik zamjenjujem bolničkog kapelana, nalazim malo vremena da zađem ne samo na sve bolničke odjele i u operacijske sale nego i u sobe za dnevni boravak. Ipak, ondje me -čeka novo, ugodno iznenađenje. U svakoj „dnevnoj sobi“ nalazi se plakat s ovim tekstom:

KAPELICA KRALJEVSKE BOLNICE

Nedjeljno bogoslužje:

11,30 prije podne - 12,00 podne: jutarnja služba
1,30 - 2,00 poslije podne: rimokatolička misa

Služba u tjednu:

Srijedom u 5,00 poslije podne: sveta pričest (anglikanska)

Svatko je dobro došao na te službe.

Kapelica Kraljevske bolnice ostaje otvorena čitavog dana
kao mjesto molitve i mira za bolesnike, rođake i bolničko osoblje.

Bolnički kapelani posjećuju bolničke odjele.

Ako želite posjet jednoga od njih, izvolite to priopćiti bolničkom osoblju.

E, to je zaista humano! To mi se sviđa. Nema tu nikakva pritiska ni na koga, nego je to samo praktično poštovanje ljudskih prava svake ljudske osobe.

Uskoro sam ponovno iskusio da to nije samo hladno poštovanje ljudskih prava, nego srdačna zauzetost, upravo ljubav prema svakome ljudskom biću, osobito prema ljudskom biću u nevolji.

Piskalica („bleeper“) zove me da hitno dođem u rodilište. Za prerano rođeno dijete glavni liječnik predviđa samo pola sata života. Majka, baka i ujak mole da dijete bude odmah kršteno. Otac nije u Edinburghu. Na poslovnom je putu na Balearima. — U dizalu za četvrti kat susrećem dvije bolničke sestre koje nose cvijeće da bi ukrasile obred krštenja malog Zaharije i da to cvijeće bude ujedno simbol njihove sućuti prema majci koja će za pola sata izgubiti svojega prvorođenca. Iako nosim posudicu s blagoslovljenom vodom, bolničarke mi daju srebrnu žličicu u srebrnoj posudici za krštenje djece u bolnici. Umirućem Zahariji podjeljujem sakramente krštenja i potvrde. Baka prima na sebe dužnosti kume. Sjedeći u bolničkim kolicima, majka prisustvuje svetim obredima tiho jecajući, ali je ujedno utješena stoje djetetu osigurala sretan vječni život i što su ljudi oko nje puni poštovanja i sućuti.

Oko ponoći budi me telefon. Župnik javlja da netko hitno zove jednog svećenika na odjel za bubrežne bolesti. Pitam na koji odjel, jer postoje tri odjela za takve bolesti. Župnik odgovara: „Nije mi rekao broj odjela.” Pođite na odjel za hitne slučajeve.” Spuštam slušalicu i mislim: „Pa to je na najudaljenijem kraju svih bolničkih paviljona!” Za trenutak sam spreman i trčim prema prvom od triju glavnih ulaza u bolničke paviljone. Tu je i „sigurnosna služba”, nešto kao bolnička milicija. Dvojici službenika govorim da se radi o hitnom slučaju u jednom od odjela za bubrežne bolesti, a ja ne znam točno u kojem. Biste li mi mogli pomoći?” Jedan mi od njih odgovara: „Hajdemo zajedno!” Ulazimo u automobil „sigurnosne službe” i za nekoliko minuta već smo na drugom kraju bolničkih paviljona. Službenik me uvodi u odjel za hitne slučajeve i ondje nalazimo staricu majku na umoru, a uz nju njezina sina koji je zvao župnika. Zahvaljujem službeniku „sigurnosne službe”, starici podjeljujem bolesničko pomazanje i vraćam se pješke kući, sretan zbog svesrdne suradnje ljudi dobre, volje. Polazeći u rano jutro na uobičajeni posjet bolesnicima ponovno se pozdravljam s ljubaznim službenikom „sigurnosne službe” i zahvaljujem mu na brznoj, srdačnoj i uspješnoj pomoći. On odgovara: „Oče, kad god zatrebate, samo se obratite nama!”

Ovo pravilo vrijedi i u obrnutom smjeru. Kada god su u nevolji, vjernici se obraćaju nama svećenicima. Evo primjera. Kola za spašavanje dovoze u bolnicu nekog Francuza. Uza nj su njegova supruga i kćerka. Teško se izražavaju na engleskom. Francuz je klonuo i odmah je stavljen na intenzivnu njegu. Majka i kćerka žele razgovarati sa svećenikom. Došli su u Edinburgh da za ljetnih praznika uče engleski. Zamijenili su stanove s jednom obitelji iz Edinburgha koja je otišla u njihov stan u Francuskoj. Za dva dana završava njihov ugovor i svaka obitelj morala bi se vratiti u svoj stan. No francuska obitelj ne može se vratiti u Francusku jer je otac teško bolestan, a zbog sportskih natjecanja u Edinburghu u hotelima nema slobodnog mjesta za majku i kćerku. Vraćam se kući i problem iznosim župniku. Idućeg je dana nedjelja. Župnik s propovjedaonice moli vjernike da kroz jedan ili dva tjedna ustupe malo mjesta za majku i kćerku dok otac obitelji bude u bolnici. Gdje ima srca, ima i životnog prostora. Problem francuske obitelji riješen je odmah nakon sv. mise: jedna obitelj iz Edinburgha prima majku i kćerku na stan. Oca obitelji posjećujem svakog dana u bolnici i donosim mu sv. pričest.

U bolnici se susrećem s osobama najrazličitijih narodnosti i jezika. Uz Škote i Engleze, kojih je najviše, ima tu Iraca, Amerikanaca, Australaca, Poljaka, Ukrajinaca, Talijana, Francuza. Jedan liječnik, Grk, kazuje mi da „Ka1' imera” znači „Dobar dan”, a drugi liječnik, Kinez, poučava me da „Ni hao?” na kineskom znači: „Kako si?” Uz to, ujedno me upozorava da se „Ni hao?” mora izgovarati nazalno, kroz nos. Jedna bolničarka pozdravlja me na Španjolskom, a druga mi govori mađarski. Kada u nedjelju dovozimo bolesnike na bolničkim kolicima da prisustvuju sv. misi, posao organizira jedan liječnik iz bivše portugalske kolonije Makao, a pomažu mu njegova supruga iz Indije i njihova tri sina. Tu su redovito i jedan student teologije iz Zagreba, više bolničarki, gospođa, studenata i učenika iz Edinburgha. Svi pokušavamo govoriti engleski. Iako ga izgovaramo različito, ipak nam je svima naglasak — ne kroz nos - nego kroz srce, kroz ljubav prema Bogu i bližnjemu. Ne namećemo se nikome, ali smo iskreno spremni pomoći svakome tko je voljan primiti našu pomoć.

Kroz čitav mjesec dana doživio sam samo jedno odbijanje da se pomogne ljudskoj duši. Netko me naziva telefonski. S drugog kraja čujem kako se taj predstav-

lja kao ujak jednog mladog, ali teškog bolesnika koji boluje od raka, a ujedno je na odjelu za zarazne bolesti. Daje mi točne podatke o sebi i o svojem 23-godišnjem nećaku, katoliku, koji je otpao od vjere zbog neke 18-godišnje djevojke s kojom živi iako se nije vjenčao njome. Nema nade u njegovu fizičko ozdravljenje. Njegov ujak usrdno moli: „Učinite sve da mu spasite dušu!“ Žurim u bolnicu. Bolničarka na odjelu za zarazne bolesti kaže mi daje bolesnik u teškom stanju i da ga nitko ne smije posjetiti, osim ako bolesnik to izričito zatraži za mene kao svećenika. Predajem bolničarki jednu „čudotvornu medaljicu“ Majke Božje za bolesnika. Zatim posjećujem druge bolesnike. Sutradan ujutro bolničarka me poziva preko piskalice. Pita me što da učini s onom medaljicom. Da li da je preda bolesnikovoj majci? On je neko vrijeme imao medaljicu kod sebe, a onda je rekao neka se ta medaljica preda njegovoj majci. Ne želi je imati kod sebe. Odgovorio sam bolničarki neka učini kako bolesnik želi. Oko podneva istog dana dolazi mi u posjet neki mladić od oko 25 godina. Čeka me stojeći. Uza nj neka mlada žena. Ona sjedi. Ne ustaje kad sam ušao u govornicu u našoj redovničkoj kući. Pretpostavljam da je sestra, prijateljica ili supruga onoga mladog čovjeka. Mladić kaže za sebe da još nije oženjen. Svoju prijateljicu predstavlja kao suprugu bolesnika XY—a. Na to me ona žena, bez ikakva uvoda ukori što sam bez njezina dopuštenja posjetio njenog bolesnog muža koji i ne zna da ima rak. Govori brzo i nervozno. Pokušavam joj objasniti da još uopće nisam posjetio bolesnog XY—a i da to neću učiniti ako on ne želi svećenika. Ona žena ne čeka objašnjenje. Ustaje sa stolice i izlazi iz naše redovničke kuće. Onaj mladić pokušava ispričati vladanje svoje prijateljice. Pozdravljam se s mladićem i vraćam se svojoj redovničkoj braći.

Bolesnog XY—a nisam posjetio, jer je jasno rekao da ne želi svećenikov posjet. — Svećenik nije siledžija. Ni Bog, iako je svesila i svemoguć, nije siledžija. Poštuje ljudsku slobodu. Kuca na srce svojom milosrdnom ljubavlju, ali ne razvaljuje vrata ljudske slobode. Onu ženu još sam jednom vidio u bolnici. Bila je sva nakindurena. Za koga? Za svojega „muža“ koji umire u bolnici? Za svojega „prijatelja“ koji je prati? Ne znam. Znam samo to: ljudsko je srce oko, antena ljudske duše. Kome dajemo svoje srce, svoju ljubav, tome se potpuno predajemo. Kamo sreće da naša ljubav ne traje samo kratki pedalj ljudskih dana na Zemlji nego kroz čitavu Božju vječnost!

Danas je prvi kolovoza, prvi petak. Ima mnogo posla u bolnici, jer danas više od pedeset bolesnika u najrazličitijim paviljonima prima sv. pričest. Upravo" završavam prijepodnevi posjet bolesnicima. Izlazim na hodnik, a sa suprotne strane dolazi Edwardova supruga. Željela mi je reći kako je obavljen Edwardov pokop i kako ona, zajedno s djecom, želi vjerno služiti Bogu. Predlažem joj da posebno štuje Presveto Srce Isusovo, da obavlja pobožnost devet prvih petaka na čast Srca Isusova. Prihvaća prijedlog, dolazi u župnu crkvu, prima sv. pričest i, s Bogom u duši, odlazi svojoj kući.

Drugi dan kolovoza, prva subota. Po posljednji put posjećujem bolesnike, opraštam se od bolničkog osoblja. Bolnica je za bolesnike samo bolnica. No za bolničko osoblje ona je pozornica njihova životnog zvanja. Drago mi je što mogu posvjedočiti da za vrijeme jednomjesečnog boravka u Kraljevskoj bolnici Edinburgha nikada nisam primijetio ni u kojoj prilici da bi se bolničko osoblje ponašalo neljubavno prema bilo kojem bolesniku ili u međusobnim odnosima. Potpuno sam razumio jednu mladu djevojku kojoj sam danomice nosio sv. pričest i koja mi je rekla: „Moj je životni ideal biti dobra sestra bolničarka.“

Životni se ideali prenose idealnim ispunjavanjem životnih poziva. Kraljevska bolnica u Edinburghu ne samo da je pozornica upravo idealne brige za ljudska tijela i za ljudske duše nego je ujedno za svakoga tko u nju stupi nadahnuće da svoje zvanje obavlja s ustrajnom, požrtvovnom ljubavlju na slavu Bogu i na dobro ljudi.

ONE HOSPITAL - 'MULTIPLE INSPIRATION

Summary

"The Royal Infirmary of Edinburgh" is a huge hospital with many buildings and even more wards, owned by one owner, the United Kingdom, but serving for the multiple aid and inspiration of all those who approach it either for their own needs or for the needs of others. It does not only serve physical needs but it also respects and aids the full liberty of any human being either to live and die according to one's own religious convictions or to reject any supernatural purpose in human life. Although the three main Christian denominations in the United Kingdom — the Anglicans, Presbyterians and Catholics - have their respective Chaplains and a common Chapel in the hospital, although an advertisement about religious services is found in each dayroom, religious practice is not imposed on anyone. A wonderful humanity of respect and love permeates the whole hospital. The crude and heartless materialism of some Roman pagans of old, expressed in the saying "Ede, bibe, epula: eras morieris." — "Eat, drink, be merry: tomorrow you'll die." — would sound like an insult in the "Royal Infirmary of Edinburgh", where religious help for patients who wish it is provided with the same urgency as medical help; where Medical Sisters help to make a dying child's baptism full of dignity and consolation for his family; where a security officer uses his personal car to take the hospital Chaplain to bring help to a dying mother; where a divorced wife is allowed to renew her marriage vows with her dying husband in the presence of the priest and Medical Sisters; where the priest, in order to have a more profound knowledge of the endeavours of the medical personnel and of the sufferings of the patients, is allowed to attend an old man's serious operation; where generous volunteers from different parts of the world, united in the same Christian understanding and love, bring patients from different wards to attend Sunday Mass in the hospital Chapel. No wonder that this highly human and Christian attitude at the Royal Infirmary of Edinburgh inspired a patient, a young Catholic girl and- daily communicant, to confide to the visiting priest: "My life's ideal is to become a good Medical Sister."